

WINTERTERM - Dictionary of Terms for Winter Maintenance

english/finnish

in alphabetical order

release 1.4, November 2002



European COST 344 Action „Improvements to Snow and Ice Control on European Roads and Bridges,,



**Durth Roos
Consulting GmbH**

Dear user

This dictionary is a draft. We know it is not perfect, neither the terms and explanations nor the program. Please assist us to make a better glossary and send your comments, corrections and proposals for new terms to the editor or the author of the program. New languages are welcome, too. Registered users will be informed about new releases by e-mail.

authors: Paul Adkinson, Marilyn Hazel Burtwell, Xavier Cocu, Roberto Giannetti, Didier Giloppe, Dr. Christian Holldorb, Maria Kastelis, Tamás Künnle, Jaime Sánchez Leiva, Yrjö Pilli-Sihvola, Gudrun Öberg, Björn Ólafsson, Stefan Sigurdsson, Roland A. van Doorn MSc

Durth Roos Consulting GmbH
Branch Karlsruhe
Gartenstraße 26
D-76133 Karlsruhe
Germany

Fax:+49-721-38473-77
E-mail (registration): winterterm.registration@durth-roos.de
E-mail (author): marcus.schlund@durth-roos.de

A

C5-1 Ablation

Lowering of snow depth by compaction, melt or evaporation.

D3-1 Abrasive, grit

Natural or artificial material e.g. gravel or sand used to increase the adhesion of a slippery surface.

A4-2 Absolute humidity

Absolute humidity is the amount of water vapour contained by a given air mass.

A2-1 Advection

The lateral movement of air, i.e. wind.

A1-3 Air temperature

Value defined by measuring the temperature of a physical body submerged in the air.

A2-4 Anabatic wind

A pressure-induced warm wind that blows up-slope.

G6-4 Anemometer

An instrument designed to measure the speed (or force) of the wind.

C4-3 Avalanche, snow slide

Large amounts of snow, sliding down slopes or falling off edges.

B

E3-1 Blade type (or straight-blade) snowplough

Device, mounted on a vehicle, which slides on the road surface and pushes the snow aside.

C2-3 Blizzard

By definition, blizzards constitute snow falling at a wind speed of at least 35mph (56km/h) and a reduced visibility of less than 200m.

C2-2 Blown snow

Snow carried by the wind during its fall

A2-3 Breeze

In general, a light to moderate wind.

D2-4 Brine

An aqueous solution of Sodium or Calcium Chloride.

Ablaatio, tiivistyminen

Lumensyvyyden aleneminen pakkautumisen, sulamisen tai haihtumisen johdosta

Hiekka

Luonnollinen tai keinotekoinen aines, kuten hiekka tai sora, jota käytetään lisäämään liukkaan pinnan kitkoisuutta

Absoluuttinen kosteus

Määrätyn ilmassan sisältämä vesihöyryn määrä

Advektio

Ilman sivusuuntainen liike eli tuuli

Ilman lämpötila

Lukuarvo, joka saadaan mittaamalla ilman ympäröimän esineen lämpötila

Anabaattinen tuuli, ylöspäin suuntautuva ilmavirta

Ilmanpaineen vaikutuksesta ylöspäin liikkuva lämmin ilmavirta

Anemometri, tuulimittari

Laite, jolla mitataan tuulen nopeutta tai voimakkuutta

Lumivyöry

Suuret määrät lunta, jotka liukuvat alas rinteitä tai tippuvat esimerkiksi kallioilta tai jyrkenteiltä

Lumiaura

Ajoneuvolaite, jonka terä liukuu tien pintaa pitkin ja työntää lumen pois tieltä

Lumimyrsky

Muodostuu yli 56 km/h nopeudella lentävästä lumesta. Näkyvyys on alle 200 m.

Lumituisku

Lumi, jota tuuli vie edestakaisin sen sataessa

Kevyt-, purjetuuli

Heikko-kohtalainen tuuli

Suolaliuos, suolavesi

Vettä sekä natrium- tai kalsiumkloridia sisältävä liuos

C

D2-8 Calcium Chloride

An exothermic de-icer/ anti-icer highly deliquescent and becomes a liquid by absorbing moisture from the air.

D2-10 Calcium Magnesium Acetate (CMA)

Solid crystalline de-icer.

G3-8 Call-out index

Relates the number of turnouts to the weather conditions.

C5-4 Chilled snow

Road surface covered with wet snow that has re-frozen from the vicinity of the road surface.

D1-1 Clearing ice

All the means used to make the road surface adhesion sufficient to guarantee users' safety.

A3-1 Cloud cover, Sky cover

The portion of the sky cover that is attributed to clouds, usually measured in eighths (oktas) or tenths.

C1-6 Compacted snow

Snow compacted, for example, by the traffic

A4-4 Condensation

This is the change of state of vapour to liquid, thus forming a thin film on surfaces and cloud, mist and fog in the atmosphere. During the process, heat is released.

A2-2 Convection

Fluid moving process.

D5-3 Conveyor belt

Conveyor belt for loading a spreader with salt or other de-icing agent

G3-2 Crew schedule for snow clearing and gritting, salting route

Schedule for snow clearing and salting which assigns vehicles and personnel to districts and routes.

D

F2-1 De-icer spraying installation / system

Fixed device that automatically sprays de-icing solutions when the roads are slippery or expected to become slippery.

Kalsiumkloridi

Eksoterminen eli lämpöä kehittävä jäänpoistoaine. Kalsiumkloridi on helposti liukeneva aine, ja se muuttuu nesteeksi imiessään kosteutta ilmakehästä.

Kalsiummagnesiumasetaatti KMA

Kiinteä kiteinen jäänpoistoaine

Toimenpideindeksi

Ilmaisee toteutettujen toimenpiteiden määrän tietyllä aikavälillä

Jäätynyt sohjo

Tietä peittävä märkä lumi, joka on jäätynyt uudestaan

Liukkauden torjunta

Yleisnimi kaikille menetelmille, joilla pyritään lisäämään tienpinnan kitkaa talvisin

Kokonaispilvisuus

Pilvien alapintojen yhteenlaskettu osuus koko taivaankannesta. Lasketaan yleensä kahdeksasosina 0/8 selkeää, 8/8 pilvistä

Pakkautunut lumi

Esimerkiksi liikenteen tiivistämää lunta

Tiivistyminen

Oltilan muutos höyrystä nesteeksi. Tässä prosessissa vapautuu lämpöä. Tiivistyminen muodostaa esineiden pinnoille kastetta ja ilmakehään sumua ja utua.

Konvektio

Ilman pystysuuntainen liike, erityisesti auringon lämmittämän ilman nousu

Hihnakuuljetin

Liukuhihna, jonka avulla levitysjoneuvot täytetään hiekalla tai suolalla

Päivystys- ja reittilista

Lumenraivaus- ja suolausaikataulu, jossa eri alueita ja reitejä hoitamaan määrätään tietty henkilöstö ja kalusto

Kiinteä jäänpoistoaineen levitysjärjestelmä

Laitte, joka levittää automaattisesti jäänpoistoainetta kun teiden havaitaan olevan liukkaista tai niiden epäillään tulevan liukkaiksi

D

D2-2 De-icing, anti-icing agent

Granular material or solution used to lower the freezing point in order to remove or prevent black ice from forming.

D2-14 Deliquescence, hygroscopicity

The chemical property whereby a substance will absorb water from the air before the air is saturated. For example, salt is deliquescent.

D4-5 Demountable spreaders

The body of the spreader can be detached to enable the host vehicle to be used for other work..

D1-6 Depression of freezing point temperature

The lowering of freezing point temperature by the addition of a suitable de-icing chemical.

A4-5 Dew

Liquid water formed on a surface by condensation from the atmosphere.

A1-9 Dew point temperature

The temperature at which condensation could occur from a given air mass.

C3-2 Driven snow

Snow that has been moved by the wind and collected into snow drifts.

A5-3 Drizzle

Sometimes called Mist. Very small, numerous and uniformly dispersed water drops that may appear to float while following air currents. Unlike fog droplets, drizzle falls to the ground.

Jäänpoistoaine, liukkaudentorjunta-aine

Liuos tai rakeinen aine, jolla alennetaan jäätympistettä mustan jään poistamiseksi tai sen muodostumisen ehkäisemiseksi

Hygroskooppisuus, vetistyvyys, vettäimevyys

Kemiallinen ominaisuus, jonka omaava aine imee vettä ilmasta jo ennen kuin ilmakehä on veden kyllästämä. Esimerkiksi suola on hygroskooppinen aine.

Vaihtolevityslaite

Levityskone, jonka levitinosa voidaan irrottaa, jolloin ajoneuvoa voidaan käyttää muuhunkin

Jäätympisteen alentaminen

Jäätympisteen alentaminen lisäämällä teiden pinnalle jäänsulatusainetta

Kaste

Pisarat, joita muodostuu esineiden pinnoille ilmakehässä olevan vesihöyryn tiivistyessä nesteeksi

Kastepistelämpötila

Lämpötila, jonka vallitessa tietyssä ilmassassa oleva vesihöyry tiivistyy pisaroiksi

Lumikinos

Tuulen kuljettama lumi, josta on muodostunut kinoksia

Tihkusade

Kutsutaan joskus uduksi. Lukuisia hyvin pieniä vesipisaroita, jotka voivat vaikuttaa leijuvan ilmassa ilmavirtausten kantamana. Toisin kuin sumu, tihku laskeutuu maahan.

E

D2-15 Eutectic Point

The lowest temperature reached upon freezing a solution. Below this limit salt-water solutions will freeze completely and there is no melting action.

Eutektinen piste

Alin lämpötila, joka saavutetaan suolaliuosta jäädytettäessä ennen kuin se jäätyy kokonaan eikä sulamista enää tapahdu

F

B3-2 Flash frost

The rapid build up of hoar frost on roads around sunrise.

Aamukuura

Kuuran nopea muodostuminen teille aamuisin

F

A3-2 Fog

A visible aggregate of water droplets suspended in the atmosphere near the earth's surface i.e. low cloud. Visibility is reduced to less than 1000 m. When the visibility is less than 200 m it is referred to as Thick Fog whereas when the visibility is less than 40 m it is termed Dense Fog.

A3-3 Fog potential index

Indicates the susceptibility of certain regions to fog.

B2-3 Freezing fog

A fog whose droplets freeze upon contact with exposed objects and form a coating or rime and/or glaze ice.

G6-3 Freezing point sensors

Used to predict the freezing point temperature of a solution on the sensor surface.

B2-1 Freezing rain

A dangerous condition where raindrops fall on to surfaces below 0 °C, thus freezing instantly and causing widespread glaze ice.

C1-3 Fresh snow

Snow that has just fallen.

A1-1 Frost

Occurs when the temperature of the air is below the freezing point of water.

A1-2 Frost hollow

A hollow in the ground that is susceptible to the effects of katabatic wind (drainage) and radiational cooling and therefore susceptible to the formation of frost during clear and calm winter nights.

C5-3 Frozen snow

Road surface covered with snow that has melted and re-frozen in the vicinity of the road surface.

G

G1-4 General term « tool of winter maintenance »

Range of tools available for winter maintenance activities.

Sumu

Näkyvyyttä heikentävät ilmassa matalalla leijuvat pienet vesipisarat tai jääkiteet , eli matala pilvi. Näkyvyys on sumuoloissa alle 1000 m. Kun näkyvyys on alle 200 m, on kyseessä tiheä sumu, ja kun näkyvyys on alle 40 m, on kyseessä hyvin tiheä sumu

Sumun todennäköisyysindeksi

Ilmaisee millä todennäköisyydellä alueella muodostuu sumua

Jäätävä sumu

Sumu, jonka pisarat jäätyvät joutuessaan kosketuksiin esineiden kanssa ja muodostavat tällöin huurretta ja/tai mustaa jäätä

Jäätymispisteanturit

Käytetään ennustamaan anturin pinnalla olevan liuoksen jäätymispistettä

Jäätävä sade

Vaarallinen tilanne, jossa sadepisaroita sataa pinnoille, joiden lämpötila on alle 0°C. Tällöin vesi jäätyy välittömästi ja muodostaa mustaa jäätä

Uusilumi

Juuri satanut lumi

Pakkanen, halla

Kun ilman lämpötila on alle veden jäätymispisteen

Kylmä laakso

Maassa oleva laaksokohta, joka on hyvin altis katabaattisesta tuulesta ja lämmönsäteilystä aiheutuvalla kylmenemiselle. Näin tapahtuu varsinkin selkeinä lumettomina talviöinä.

Jäätynyt lumi

Tietä peittävä lumi, joka on sulanut ja jäätynyt sitten uudestaan

Yleisnimitys "talvikunnossapitokeinot"

Teiden talvikunnossapidossa käytettävät erilaiset välineet, keinot ja menetelmät

G

B3-6 Glaze ice, black ice

A crystalline sheet of ice, generally clear and smooth but usually containing some air pockets, formed on exposed objects by the freezing of liquid or, more rarely from supercooled water vapour. Glaze ice is the meteorological term, black ice is the common term.

B3-7 Glazed frost ice

Slipperiness caused by rain on an undercooled surface

A1-6 Grass minimum temperature

The temperature shown by a minimum thermometer exposed in an open situation with its bulb on the level of the tops of grass blades.

D4-1 Grit spreader, gritting machine, gritter, spreader, salting vehicle

Device to spread grit or salt.

D4-4 Gritters

Common term for salt spreading vehicles.

D2-1 Gritting agent, Spreading agent

Thawing agent used to increase adhesion between tyres and the road surface, so preventing slipperiness.

A1-7 Ground frost

Freezing condition that occurs when the temperature at a point just above the ground surface falls below zero.

H

A5-4 Hail

Precipitation in the form of balls of irregular molecules of ice, produced by convective clouds.

G3-6 Hauling

Snow removal and storage in a storage area.

H1-3 Highway surveillance centre

Location for personnel, material and machinery for the roadway maintenance service on highways.

B3-3 Hoar frost

A deposit of interlocking ice crystals formed by direct sublimation on a surface. Sometimes referred to as Rime Frost.

A4-1 Humidity

The condition of the atmosphere in respect of water vapour.

Musta jää

Läpinäkyvä ja sileä, yleensä ilmataskuja sisältävä kiteinen jääkerrostuma, joka muodostuu nesteen jäätyessä tai harvemmin alijäähtyneen vesihöyryn härmistyessä

Jää (Sileä kuura)

Jää, jota muodostuu kun vettä sataa tienpinnalle, jonka lämpötila on alle 0°C

Minimilämpö maanpinnan tasolla

Lukuarvo, joka saadaan mittaamalla lämpötila minimilämpömittarilla, joka on sijoitettu aukealle paikalle ja jonka kuula on ruohonkorsien päiden tasolla.

Suolauslaite, hiekoituslaite, levityskone

Suolaukseen tai hiekoitukseen käytetty laite

Levitin, suolauslaite

Yleisnimiä suolan levitykseen käytettävistä laitteista

Sulatus- / hiekoitusaine

Hiekka ja/tai jäänpoistoaine, jota käytetään liukkauden estämiseen tai ehkäisemiseen

Huurre / Kuura

Jäätymisilmiö, joka ilmenee kun lämpötila aivan ruohonpinnan yllä on alle 0°C

Raesade

Sade, joka muodostuu epäsäännöllisistä molekyyleistä koostuvista jääpaloista, joita sataa kuuropilvistä

Lumen kuljetus

Lumen vienti lumenkaatopaikoille

Maantien/valtatie kunnossapitokeskus

Maanteiden/valtateiden kunnossapitoyoukkojen, - materiaalien ja -kaluston tukikohta ja säilytyspaikka

Kuura

Vesihöyryn härmistymisen johdosta esineiden pinnoille muodostuva limittäisten jääkiteiden ryhmittymä. Kutsutaan joskus myös huurteeksi.

Ilmankosteus

Vesihöyryn esiintyminen ilmakehässä

I

B1-1 Ice

A generic term for frozen water.

G5-4 Ice detection system

Device for automatic detection, transmission and analysis of physical data on roadsides in order to forecast and detect winter slipperiness

B4-1 Icy patches

Used in road weather forecasts to indicate localized ice formation.

B4-2 Icy stretches

Used in road weather forecasts to indicate more widespread ice than icy patches.

A1-10 Inversion temperature

This is said to occur when the temperature increases with altitude in the lower layers of the atmosphere. This typically occurs during stable atmospheric conditions such as clear and calm winter nights..

K

A2-5 Katabatic wind (drainage)

A gravity-induced, down-slope flow of relatively cold air.

L

C6-3 Layer of snow

Depth of snow resulting from a fall during a given period.

G1-2 Level of service

Characteristic road parameter giving its priority in being treated and the minimal appropriate treatment.

M

D2-6 Marine salt

Salt derived by solar evaporation of sea water. It contains associated impurities such as Calcium Sulphate and Magnesium Chloride.

F1-7 Marker post for snow clearing

Marker posts to indicate the course of the road.

Jää

Yleisnimi jäätyneelle vedelle

Liukkauden havaintojärjestelmä

Tienvarren laite, jolla automaattisesti havaitaan, välitetään ja analysoidaan fyysistä dataa liukkaiden keliennakoimiseksi ja havaitsemiseksi

Paikoittaista jäätä/liukkautta

Tiesäättiedotuksissa käytetty ilmaisu jään paikalliselle muodostumiselle

Monin paikoin jäistä

Tiesäättiedotuksissa käytetty ilmaisu, kun jäätä on muodostunut laajemmin kuin paikoittaisessa jäässä

Inversio- / käänteinen lämpötila

Kun lämpötila on korkeampi ilmakehän ylemmissä kuin alemmissä kerroksissa. Tapahtuu yleensä vakaissa ilmasto-oloissa, kuten selkeinä talviöinä.

Katabaattinen tuuli, alaspäin suuntautuva ilmavirta

Painovoiman vaikutuksesta alaspäin liikkuva kylmä ilmavirta

Lumikerros, uuden lumen syvyys

Tietyn ajanjakson aikana satanut lumi/sataneen lumen syvyys

Palvelutaso / kunnossapitoluokka

Tieparametri, joka ilmaisee tien aseman kunnossapitohierarkiassa ja kunnossapitotoimenpiteiden minimitason tiellä

Merisuola

Auringon kuivattamasta merivedestä saatava suola, jossa on myös tyypillisiä epäpuhtauksia, kuten kalsiumsulfaattia ja magnesiumkloridia.

Aurausviitta

Merkkipaalu, joita käytetään osoittamaan tien kohta, jotta täysin lumen peittämä tie voidaan aurata

M

D5-4 Mechanical bucket

Wheeled loader for loading a spreader with salt or other de-icing agent

D1-14 Melting time

The time taken for the ice or snow to melt after treatment.

H2-3 Meteorological parameter**A3-4 Mist**

As for Fog but visibility is reduced to less than 2000 m.

Pyöräkuormaaja

Pyörin varustetut kuormaajat, joiden avulla levitysjoneuvot täytetään hiekalla tai suolalla

Sulamisaika

Kuinka kauan jäänpoistoaineiden levittämisestä kestää siihen, että jää tai lumi on sulanut

Meteorologinen parametri

Yläkäsite, joka viittaa kaikkiin säähän liittyviin suureisiin

Utu

näkyvyys kostean sameuden huonontama, näkyvyys on yli 1000m (mutta alle 2000 m.)

N

H4-4 No term available**C7-2 No term available**

Snow wall in areas other than the wheel paths produced by movement of the snow from trafficking.

C7-3 No term available

Snow wall produced on the road, usually at the side or middle of the road, by the use of a snowplough.

C7-4 No term available

Snow wall produced at the side of the road by the action of traffic.

C1-7 No term available

Snow compacted by the traffic.

D1-4 No term available

Spreading of single size grit or similar materials on roads and trafficked areas

H3-7 No term available

Day with a minimum precipitation of snow at least of 2 cm.

H3-6 No term available

Day with a minimum precipitation of snow at least of 0,1 mm (measuring of melted snow) if the precipitation is only snow.

H3-5 No term available

Day with a maximum air temperature below 0 °C.

Ketjujen asentamispaikat

Paikat, joissa lumiketjut voi laittaa renkaiisiin tai ottaa pois renkaista. Nämä paikat on osoitettu liikennemerkein.

Lumivalli

Ajourien tai ajokaistojen väliin syntynyt lumivalli tai lumipolanne

Aurausvalli

Aurauksen johdosta yleensä tien keskelle tai sivulle muodostunut lumivalli

Lumivalli, nietos

Liikenteen johdosta tien sivulle muodostunut lumivalli

Lumipolanne

Liikenteen pakkauttama lumi

Hiekoitus

Hiekan tai soran levittäminen teille ja liikennöidyille alueille

Lumisadepäivä, yli 2 cm

Päivä, jolloin lunta sataa vähintään 2 cm

Lumisadepäivä

Päivä, jolloin lunta sataa vähintään 0,1 mm mitattuna sulaneesta lumesta ja jolloin sataa vain lunta

Jääpäivä

Päivä, jolloin ilman maksimilämpötila on alle 0°C

N

C7-1 No term available

Slipperiness of compacted snow or frozen slush.

H3-4 No term available

Day with a minimum air temperature below 0 °C.

B3-5 No term available

Slipperiness caused by existing humidity of a surface when undercooled

G2-4 No treatment

Section of the network not to be treated by spreader vehicle.

Lumi-iljanne

Pakkautuneesta lumesta tai jäätyneestä loskasta muodostunut liukas kohta

Pakkaspäivä

Päivä, jolloin ilman minimilämpötila on alle 0°C

Jäätyminen

Jää, jota muodostuu kun jollakin pinnalla oleva kosteus jäätyy lämpötilan laskiessa alle 0°C

Hoitamaton- / hiekoittamaton osuus

Se osa tieverkosta, jolle ei levitetä hiekkaa tai suolaa

O

C1-2 Old snow

Snow on the road surface for more than 24 hours.

Vanha lumi

Lumi, joka on ollut tienpinnalla yli 24 tuntia

P

F1-3 Plantation for snow protection

Single or double row of copse alongside roadways to prevent or diminish snow drifts.

E1-2 Ploughing

Removal of snow by the passage of a vehicle with a mounted blade.

D1-8 Post salting (UK), De-icing (USA)

Salting that is carried out after the accumulation of snow and ice.

D2-11 Potassium Acetate

Liquid chemical de-icer.

C3-3 Powder snow

. The form of snow that occurs when air temperatures are well below freezing (-2°C or less). This form of snow is relatively fine, drifts very easily, but does not tend to stick to objects. It can usually be handled relatively easily by snow blowers.

A5-1 Precipitation

A general term that covers all water (or ice) which 'falls' from the skies. As well as drizzle, rain, sleet, snow and hail it also includes dew, hoar frost, mist and fog.

Lumisuojausistutukset

Yksi rivi tai kaksi vierekkäistä riviä vesoja, jotka istutetaan tienvierustoille ehkäisemään ja rajoittamaan lumivyöryjä

Auraus

Lumen raivaus ajoneuvolla, johon on kiinnitetty aurausterä

Suolaus

Suolaus, joka suoritetaan vasta lumen ja/tai jään muodostuttua

Kaliumasettaatti

Nestemäinen kemiallinen jäänpoistoaine

Pulverilumi, puuterilumi

Lumi, jota muodostuu kun ilman lämpötila on selkeästi alle jäätymispisteen -2 C tai alle. Pulverilumi muodostuu hyvin pienistä hiutaleista, jotka liikkuvat helposti esimerkiksi tuulen mukana eivätkä tartu kiinni esineisiin. Pulverilunta on helppo poistaa teiltä lumilingolla.

Sade

Yläkäsite, joka merkitsee kaikkea vettä tai jäätä , jota sataa taivaalta tihkusade, vesisade, räntä, lumi ja rakeet, mutta myös kaste, kuura, utu ja sumu.

P

D1-7 Pre-Salting (UK), Anti-icing (USA)

Salting procedure to prevent snow and ice formation by lowering the freezing point of the solution on the road surface.

D2-3 Pre-wetted salt

A saturated solution such as Sodium Chloride or Calcium Chloride is added to standard road salt before spreading. This provides a mechanism for the salt to adhere to the road and can also have the effect of lowering the eutectic point.

F1-8 Protection against avalanches

Very sturdy construction against avalanches.

A1-11 Protection temperature

The temperature at which ice crystals appear on a road surface covered with brine and submitted to a natural cooling.

Ennakkosuolaus / jäätymistä ehkäisevä suolaus

Suolaus, joka ehkäisee lumen ja jään muodostumista alentamalla tien pinnalla olevan kosteuden jäätymispistettä

Kostutettu suola

Vedellä kyllästettyä liuosta, kuten natrium- tai kalsiumkloridia, lisätään tiesuolaan ennen suolaamista. Suola kiinnittyy tällöin paremmin tiehen. Eutektinen piste saattaa myös alentua.

Lumivyörysuojaus

Tukeva rakennelma, jolla suojaudutaan lumivyöryiltä. Lisäsuojaa saadaan rakennuksilla ja istutuksilla.

Jäätymispistelämpötila

Lämpötila, jonka vallitessa jääkiteitä muodostuu suolaveden peittämälle, jäähtyneelle tielle

Q

D1-10 Quantity of de-icing/anti-icing or gritting material

Amount of de-icing/anti-icing or gritting material spread for example by one vehicle in one outing or total tonnage for all vehicles for the period of one winter.

Tiesuolan tai hiekan kulutus

Tiesuolan tai hiekan määrä, jonka esimerkiksi yksi ajoneuvo levittää yhdellä kerralla tai levitetyn hiekan tai suolan kokonaismäärä talven aikana

R

A3-5 Radiation fog

A major type of Fog, produced over a land area when radiational cooling reduces the air temperature to or below its dew point.

Säteilysumu

Yleinen sumutyyppejä, jota muodostuu kun ilman lämpötila laskee lämmön olossäteilyn johdosta alle kastepisteen

A5-2 Rain

Water droplets that fall from clouds.

Vesisade

Vesipisarot, joita tippuu pilvistä.

A4-3 Relative humidity

Relative humidity is the absolute humidity expressed as a percentage of the amount of water vapour required until saturation and condensation appears.

Suhteellinen kosteus

Absoluuttinen kosteus ilmaistuna prosentteina kokonaisluvusta, jonka verran vesihöyryä ilmassa pitää olla ennen kuin ilma on kyllästynyt vesihöyryn suhteen ja havaitaan höyryn tiivistymistä.

D2-13 Residual salt

Salt on the road surface. Measured by Chemical Factor or Freezing Point Temperature.

Jäännössuola

Suolaan tienpinnalla, jota mitataan kemiallisten tekijöiden tai jäätymispisteen mukaan

B3-4 Rime ice

A white or milky and opaque granular deposit of ice formed by the rapid freezing of supercooled water droplets as they impinge upon an exposed object.

Hurrejäät

Samean valkoinen tai vaalea rakeinen jää, jota muodostuu alijäähtyneiden sadepisaroiden jäätyessä äkisti, kun ne tulevat kosketuksiin esineiden kanssa

R

A1-5 Road body temperature

Temperature of the road to a known depth in the construction layers.

H1-4 Road condition

The actual surface condition of a road depending on weather conditions, e.g. in winter.

F2-2 Road heating

A system inside the road structure that produces heat to encourage black ice to melt.

H1-1 Road maintenance

Totality of measures to maintain the trafficability of a road.

A1-4 Road surface temperature

Temperature of the road surface.

G6-2 Road surface temperature sensors

Provide information about the road surface temperature.

G5-1 Road Weather Information Systems (RWIS)

Electronic monitoring outposts located throughout the road system. Provide data on wind speed, air and ground temperature and rainfall. Comprise sensors, outstations, instations and masterstations.

D2-5 Rock salt

Salt derived by mining natural salt beds. Consists mainly of Sodium Chloride along with impurities such as Calcium Sulphate and Silicates.

Tienrunгон lämpötila

Lämpötila tien määrättyssä syvyydessä olevissa rakennekerroksissa

Tien kunto

Tienpinnan reaalinen kunto, joka riippuu mm. päällysteen kunnosta ja sääoloista

Tien lämmitys

Tierakenteen sisällä kulkeva järjestelmä, joka tuottaa lämpöä ja sulattaa näin mustaa jäätä

Tien kunnossapito

Yleisnimitys kaikille toimenpiteille, joilla pyritään pitämään tie käyttökunnossa

Tienpinnan lämpötila

Tien pinnan lämpötila

Tienpinnan lämpötilaa seuraavat anturit

Tuottavat tietoa tienpinnan lämpötilasta ja sen vaihteluista

Tiesäätietojärjestelmä RWIS

Ympäri tieverkostoa sijaitsevasta sähköisestä valvontakalustosta koostuva järjestelmä, joka tuottaa tietoa tuulennopeudesta, ilman ja maan lämpötilasta sekä sademäärästä. Järjestelmään kuuluu sensoreita sekä ala-, ylä- ja keskusasemia.

Vuorisuola

Maaperän suolakerrostumista saatu suola, joka koostuu suurelta osin natriumkloridista. Vuorisuolassa on myös epäpuhtauksia, kuten kalsiumsulfaattia ja silicates.

S

D5-1 Salt barn

Covered storage for stockpiles of salt.

D5-2 Salt barns

Storage silo with the filling mechanism at the bottom. The spreader is driven under the silo to be filled with the salt or other de-icing agent.

D5-5 Salt bins

Local storage facilities at the side of the road.

D1-3 Salt spreading

Action consisting of spreading salt on the road surface to fight against or limit slipperiness.

Suolavarasto

Katettu suolanvarastointipaikka

Varastosiilo

Suolanvarastointisiilo, jonka alaosassa on täyttökalu. Levitysajoneuvot ajetaan niiden alle ja täytetään sitten hiekalla tai suolalla

Suolalaatikko

Tienvarsisäiliö suolalle

Suolaus

Tiesuolan levittäminen tien pinnalle liukkauden vähentämiseksi tai torjumiseksi

S

G2-2 Salting route

Section of network to be treated by a salt spreader vehicle.

C2-1 Sleet

Precipitation in the form of snow and rain together.

B3-1 Slipperiness

Slipperiness caused by winter weather, diminishing the grip afforded by the road surface.

C3-4 Slush

Snow with a lot of water.

C1-1 Snow

Form of precipitation where tiny ice crystals bonded together into flakes.

H4-3 Snow chain

Chains which are mounted manually to the tyres for increased grip on snow-covered surfaces

E1-5 Snow clearance

Snow clearance, whereby a close covering of snow remains on the road surface.

E1-1 Snow clearing, ploughing

Mechanical clearing of snow on trafficked areas

C1-4 Snow covering

Layer of snow on a highway surface.

E5-2 Snow cutter, rotary type snow plough**C6-1 Snow depth**

Total height of snow covering the pavement and/or its environment. This may comprise several layers of snow.

G6-6 Snow detector

Apparatus for warning the operation centre when the snowfall has reached a given depth.

F1-2 Snow protection equipment

Equipment used to prevent and control snowdrifts and avalanches.

F1-1 Snow protection methods

Measures to prevent and control snowdrifts and avalanches.

Suolausosuus

Suolausajoneuvon kiertämä reitti tieverkolla

Räntä

Sade, joka muodostuu sekä lumesta että vesisateesta

Liukas keli

Talvisäästä johtuva liukkaus, joka vähentää tien pinnan kitkaa

Loska

Lumi, jossa on seassa paljon vettä

Lumi

Sadetyyppi, joka koostuu pienistä jääkiteistä, jotka muodostavat yhdessä hiutaleita

Lumiketjut

Ketjut, jotka laitetaan renkaisiin käsin. Ne helpottavat otteen saamista lumen peittämistä tienpinnoista.

Lumen auraus

Lumen raivaus, jonka jäljiltä tienpinnalle jää ohut kerros lunta

Lumen raivaus

Lumen mekaaninen poisto liikennöidyiltä alueilta

Lumipeite

Tienpinnan peittävä lumikerros

Lumilinko / Lumenjyrsin

Laitte, jolla raivataan tieltä suuret lumimassat. Pyörivät terät leikkaavat lumesta siivuja ja linkoavat ne sivuun.

Lumen syvyys

Maata peittävän lumen kokonaissyvyys. Tämä saattaa muodostua useista lumikerroksista.

Lumen syvyyden valvontalaite/Lumi-ilmaisin

Laitte, joka varoittaa käyttö-/ohjauskeskusta, kun lunta on satanut tietyn verran

Lumisuojauskalusto

Kalusto, jolla ehkäistään ja rajoitetaan lumen kinostumista ja lumivyöryjä

Lumisuojausmenetelmät

Toimenpiteet, joilla ehkäistään ja rajoitetaan lumen kinostumista ja lumivyöryjä

S

E1-4 Snow removal

Clearing of snow, followed by spreading of thawing material which mostly uncovers the trafficked area.

C4-1 Snow slide

Small amounts of snow, sliding down slopes or falling off edges.

E5-1 Snowblower

Device for removing large amounts of snow. It collects the snow and ejects it some distance away.

F1-4 Snow-fence

When placed on the windward side of affected areas, snow fences can be used to reduce the amount of snow that may drift onto a road.

C5-2 Snowmelt

The water resulting from the melting of snow.

D2-9 Sodium Chloride

An endothermic de-icer/ anti-icer.

D1-13 Speed-related distribution

Enables a relatively constant spread rate of salt to be achieved on the ground when the travelling speed of the spreader varies.

D1-9 Spread pattern

Visible distribution of the de-icing/ anti-icing or gritting material immediately after spreading.

D1-11 Spread rate

Amount of de-icer/anti-icer or gritting material per area spread in one operation

D1-12 Spread width

Width of the de-icer/anti-icer or grit spread on the road.

G3-7 Stand-by for emergency duties

A system for assigning staff to standby duties for emergency situations.

H4-2 Studded tyres

Tyres with studs for increasing the grip on snow-covered surfaces

B2-2 Supercooled rain

Rain, where the temperature of the raindrops is below 0°C.

Lumenpoisto

Lumen raivaaminen, jota seuraa jäänpoistoaineen levittäminen

Lumivyöry, laviini

Pienet määrät lunta, jotka liukuvat alas rinteitä tai tippuvat esimerkiksi katonharjalta tai kallion reunalta

Lumilinko

Laitte, jolla raivataan tieltä suuret lumimassat. Koneen pyörivät siivekkeet linkoavat lumen pois tieltä.

Lumiaita

Lumiaidoilla voi rajoittaa tielle pääsevän lumen määrää. Ne pystytetään kinostumisaltuille paikoille tuulen puolelle.

Sulamisvesi

Lumen sulassa muodostuva vesi

Natriumkloridi

Endoterminen eli lämpöä sitova jäänpoistoaine

Nopeuteen mukautuva levitys

Nopeuteen mukautuvan levityksen avulla tiesuolaa voidaan levittää teille tasaisesti vaikka levityskoneen nopeus vaihtelee

Levityskuvio

Tiesuolasta tai hiekasta muodostuvat selvät kuviot tien pinnalla heti levityksen jälkeen

Hiekoitusmäärä-aste

Yhdellä kerralla levitetyn tiesuolan tai hiekan määrä jollain alueella

Hiekoitusleveys

Miltä leveydeltä tiellä on levitettyä tiesuolaa tai hiekkaa

Varallaolo

Järjestelmä, jossa henkilökunnan jäsenille annetaan vuorollaan päivystysvuoro hätätapauksien varalle

Nastarenkaat

Renkaat, joiden nastat helpottavat otteen saamista lumen peittämissä tienpinnoista

Alijäähdyntyn sade

Sade, jonka pisaroiden lämpötila on alle 0°C

S

H1-2 Surveillance centre

Location for personnel, material and machinery for the roadway maintenance service on classified roads.

kunnossapitoalueen tukikohta

Valittujen teiden kunnossapitojoukkojen, -materiaalien ja –kaluston tukikohta ja säilytyspaikka

T

D1-5 Thaw

Natural snow and ice melting due to a rise in temperature.

Suoja, suojasää

Lämpötilan kohoamisesta johtuva lumen ja jään luonnollinen sulaminen

G5-3 Thermal fingerprint

The temperature trace along a road surface.

Lämpöprofiili

Tienpinnan lämpöprofiili tien pituussuunnassa

G5-2 Thermal mapping

Provide temperature profiles of given stretches of road.

Lämpökartoitus

Lämpöprofiilien tuottaminen tieosuuksista

G6-5 Thermohygrograph

A device to record both air temperature and relative humidity.

Termohygrografi, rekisteröivä lämpö- ja kosteusmittari

Laitte, jolla mitataan ilman lämpötilaa ja suhteellista kosteutta

C1-8 Thick Ice

Compacted snow changed to ice.

Jääpolanne

Jäätynyt pakkautunut lumi

D1-2 To grit, to spread

Spreading of thawing or abrasive substances on trafficked areas in order to fight winter slipperiness.

Suolata / hiekoittaa

Levittää lunta ja jäätä sulattavia tai kitkaa lisääviä aineita liukkauden torjumiseksi liikennöidyillä alueilla

D4-6 Trailer spreaders

Small salt-spreading machines with a trough-like hopper body mounted on a single 2-wheeled axle. They are towed close-coupled behind a salt carrying vehicle, normally a tipper. Some trailer spreaders distribute the salt onto the road surface through a variable width slot in the base of the hopper. Others use a spinner similar to that used on bulk spreaders.

Hinattava levityskone

Pieni suolauslaite, joka koostuu kourumaisesta syöttölaitteesta, jopa lepää kahdella pyörällä. Laitetta hinaa suolaa kantava ajoneuvo, yleisimmin kippiauto. Suolan varsinainen levitystapa vaihtelee laitteittain.

G2-3 Treated length

Section of network treated by an abrasive material, grit or salt spread from a vehicle.

Hoidettu- / hiekoitettu osuus

Se osa tieverkosta, jolle levitetään hiekkaa tai tiesuolaa

G2-1 Treatment length

Section of the network to be treated during winter season

Hoidettava osuus

Se osa tieverkosta, jota hoidetaan talven ajan

G3-3 Turnout

The implementation of winter maintenance treatment for the prevention/removal of snow and ice.

Kunnossapitotoiminta

Kunnossapitotoimenpiteiden täytäntöönpano lumen ja jään ehkäisemiseksi ja/tai poistamiseksi

U

D2-12 Urea

A white, crystalline substance which is used selectively for anti-icing treatments in sensitive areas susceptible to corrosion e.g. structures.

Urea

Valkoinen kiteinen aine, jota käytetään liukkauden estoon valikoivasti syöpyrisherkissä paikoissa

V

D2-7 Vacuum salt

Pure salt prepared by the evaporation of brine under vacuum conditions. Has the advantage of leaving no residue.

Tyhjiösuola

Puhdasta suolaa, jota saadaan haihduttamalla suolaliuoksesta neste pois tyhjiössä. Tyhjiösuolan hyöty on se, ettei siinä ole epäpuhtauksia.

W

H2-2 Weather conditions

Actual conditions of meteorological parameters and phenomena

Säätila, ilmasto-olot

Sääolot ja –ilmiöt

H2-1 Weather forecast

Information about the prevailing weather conditions and patterns provided by the local or national weather forecast service.

Sääennuste

Tietoa vallitsevista ja tulevista sääoloista, jota tarjoavat kansalliset tai yksityiset sääennusteyritykset

H2-4 Weather radar

A network of radars which use a beam specifically tuned to detect rain droplets (or snowflakes) and hence infer the location and intensity of rain reaching the surface.

Säätutka

Tutkaverkosto, joka on viritetty havaitsemaan sadeepisarat tai lumihätaleet ja täten selvittämään sateen voimakkuus ja sadealue

G2-10 Weather report

Report of the meteorological parameters and phenomena

Sää tiedotus

Säästä ja sen vaihtelusta kertova tiedotus

C1-5 Wet snow

Snow which falls with air temperatures close to freezing point. It melts easily and can be very sticky.

Märkä lumi

Lumi, jota sataa kun ilman lämpötila on lähes 0°C. Märkä lumi sulaa ja pakkautuu herkästi.

B4-3 Widespread ice

More widespread than icy stretches.

Enimmäkseen jäistä

Yli puolet tiestöstä jäistä

A1-8 Wind chill

That part of the cooling of a body caused by air motion.

Pakkasen purevuus

Ilman liikkeen aiheuttama esineessä havaittava jäähtyminen

C3-1 Windrow of snow, snow bank

A line of snow swept together by the wind or the passage of a snowplough.

Lumivalli, nietos

Tuulen tai auran muodostama lumiseinämä

H3-3 Winter indices

A means of combining important climate variables in order to judge winter severity in terms of a single parameter.

Talvi-indeksit

Merkittävien ilmastotekijöiden yhdistelemismenetelmä, jota käyttäen voidaan talven ankaruutta arvioida yhdellä suureella

W

G1-1 Winter maintenance

Totality of measures by the maintenance engineer to deal with snow and ice conditions, to ease traffic congestion and to maintain traffic safety in winter weather..

G3-9 Winter maintenance contractor

Organisation responsible for the implementation of winter maintenance operations.

G3-1 Winter maintenance plan

Plan to effect the management of winter maintenance.

G1-5 Winter maintenance vehicle

Heavy truck or agricultural tractor equipped with one or more tools used for winter maintenance operations.

G5-5 Winter road surveillance

Arrangements made during the risky periods to obtain information about road parameters, phenomena and traffic conditions in real time.

G1-3 Winter serviceability of a road

Road practicability in winter.

H4-1 Winter tyres

Tyres with a special profile for slippery and snow-covered road-surfaces

H3-2 Winter weather control

Analysis of forecasts bulletin and meteorological follow-ups, systematically made during the winter period to anticipate and control the risky periods.

A5-5 Wintry

Adjective for typical conditions during winter, for example wintry precipitation or wintry road conditions

H3-1 Wintry period - winter time

The time of year from October to April when conditions are likely to consist of snow, ice, hail, sleet, frost, and precipitation.

Talvikunnossapito

Yleisnimitys kaikille toimenpiteille, joiden avulla tienhoitaja poistaa tieltä lunta ja jäätä, vähentää ruuhkia ja varmistaa liikenteen turvallisuuden talvikeleissä

Talvikunnossapitäjä

Järjestö, laitos tai yritys, joka on vastuussa talvikunnossapidosta

Talvikunnossapitosuunnitelma

Suunnitelma, jossa selostetaan suoritettavat talvikunnossapitotoimenpiteet

Talvikunnossapito-ajoneuvo

Yhdellä tai useammalla talvikunnossapitoon käytetyllä laitteella varustettu kuorma-auto tai traktori

Teiden tarkkailu talvella

Kaikki talviaikana tehdyt toimenpiteet, joiden avulla pyritään saamaan tietoa teiden ominaisuuksista, ilmiöistä tällä sekä reaaliaikaisista liikenneoloista

Tien käytettävyys talvella

Tien käyttökelpoisuus talviaikoina

Talvirenkaat

Erikoisrenkaat, jotka saavat paremman otteen liukkaista ja lumen peittämistä tienpinnoista

Talviajan säänvalvonta

Sääennusteiden ja -tiedotusten sekä muiden säätietojen järjestelmällinen analyysi, jota tehdään talviaikana riskielien ennakoimiseksi ja kontrolloimiseksi

Talvinen

Adjektiivi, jolla kuvataan tyypillisiä talviolosuhteita. Voidaan korvata alkuliitteellä talvi-.

Talviaika

Vuodenaika, joka kestää lokakuusta huhtikuulle. Tällöin sää koostuu suurelta osin lumesta, jäädästä, rakeista, rännästä, kuurasta ja sateesta.